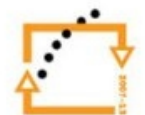

Znalecké dokazování

Úvod do problematiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Historický exkurz

Oblast soudního znalectví není novodobou záležitostí. Soudci do důsledku neznali jiných než „právních“ oblastí nebo oborů, byli nuceni spolehnout se na odborníky jiných profesí a vznikla potřeba přibrat k vysvětlení odborníky. Potřeba odborného znaleckého dokazování tedy vyvstala s rozvojem oblastí lidské činnosti, kterých se toto dokazování týkalo. Naopak nízká úroveň vědomostí v jednotlivých oborech byla jedním z důvodů, proč např. trestní řízení v celém starověku i středověku se prakticky obešlo bez dokazování odborníkem.

První pokusy o zapojování odborníků do procesního řízení začínají proto až v 16. století v době inkvizice.

Pojem „**znalé osoby**“ se v trestním řízení začíná častěji objevovat až na přelomu 18. a 19. století, s rozvojem vědy a techniky. Stále však zůstává názor, že znalec je pomocníkem soudu.

Historický exkurz

První zjistitelné zmínky o seznamech stálých soudních znalců jsou z roku 1787 (Josef II.). Prudký rozvoj vědy a techniky ve 2. polovině 19. a ve 20. století měl za následek nutnost účasti odborníků u soudu. Současně vyplynula potřeba vyčlenění znaleckého posudku jako samostatného druhu soudního důkazu.

Toto bylo uzákoněno např. trestním řádem z roku 1873, platným v českých zemích až do roku 1950. Jedním z prvních oborů, v němž se potřeba odborné konzultace rozvinula, bylo soudní lékařství, zajišťující odborné posuzování nejen v otázkách objasnění příčin smrti, ale i v oboru toxikologie, biochemie, lékařské chemie atd.

Historický exkurz

Podmínkou zapsání do seznamu stálých soudních znalců bylo mj., že uchazeč je „alespoň 30 roků stár, svéprávný, úplně spolehlivý, má potřebné odborné vědomosti, zvláště podle potřeby je s oborem, o který jde, v živém styku vědním nebo praktickém". Poslední podmínka se dokladovala „krátkým popisem vzdělání a zaměstnání, ze kterého se vyvozuje způsobilost ke znalecké funkci". Ověření obvykle provedla zájmová korporace (inženýrská, lékařská, obchodní komora ap.).

Historický exkurz

Po 2. světové válce upravil v ČSR znaleckou činnost zákon č. 167/1949 Sb., o stálých přísežných znalcích a tlumočnících.

Hlavním cílem změny provedené zákonem č. 47/1959 Sb., o úpravě právních poměrů znalců a tlumočníků, spolu s prováděcí vyhláškou č. 193, mělo podle důvodové zprávy být „vymýcení soukromopodnikatelských způsobů při provádění znaleckých a tlumočnických úkonů“.

Historický exkurz

Tato úprava proto vydržela jen do roku 1967, kdy byla znalecká činnost upravena novým zněním zákona, který je v platném znění používán do dnešní doby a prováděcí vyhláškou k tomuto zákonu.

V současné době probíhá „diskuse“ o novém zákoně a prováděcí vyhlášce. Již 3 znění naše vláda nebyla schopna akceptovat, proto je stále znalecká činnost vykonávána podle naprosto nevyhovujících předpisů z roku 1967.

Přehled souvisejících předpisů

Číslo právního předpisu	Název právního předpisu	obsah
36/1967 Sb.	Zákon o znalcích a tlumočnících	„Nový“ zákon o znalcích a tlumočnících – zajištění řádného výkonu znalecké a tlumočnické činnosti
37/1967 Sb.	Vyhláška ministerstva spravedlnosti k provedení zákona o znalcích a tlumočnících 11/1985 Sb.	Řízení znalecké a tlumočnické činnosti, znalečné tlumočnické činnosti
11/1985 Sb.	Vyhláška ministerstva spravedlnosti České socialistické republiky, kterou se mění vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících	novela

Přehled souvisejících předpisů

Číslo právního předpisu	Název právního předpisu	obsah
184/1990 Sb.	Vyhláška ministerstva spravedlnosti České republiky, kterou se mění a doplňuje vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění vyhlášky č. 11/1985 Sb.	novela
77/1993 Sb.	Vyhláška ministerstva spravedlnosti, kterou se mění a doplňuje vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů	Zvýšení sazby znalečného

Přehled souvisejících předpisů

Číslo právního předpisu	Název právního předpisu	obsah
432/2002 Sb.	Vyhláška Ministerstva spravedlnosti, kterou se mění vyhláška č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 312/1995 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů trestního řízení	úprava DPH
322/2006 Sb.	...kterým se mění zákon č. 36/67 Sb., o znalcích a tlumočnících s účinností od 30.6.2006	

Přehled souvisejících předpisů

Číslo právního předpisu	Název právního předpisu	obsah
227/2009 Sb.	Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech	IČO („ ; krajský soud při zapsání do seznamu znalců a tlumočnicků přidělí znalci (tlumočnickovi), který dosud nemá přiděleno identifikační číslo osoby, identifikační číslo osoby poskytnuté správcem základního registru osob“.)
444/2011 Sb.	...kterým se mění zákon č. 36/67 Sb., o znalcích a tlumočnících s účinností od 1.1.2012	

Kdo může být soudním znalcem?

Soudní znalci a soudně znalecké posudky

- Soudní znalec je osoba s příslušnou kvalifikací a praxí, kterou stanovuje zákon č.36/67 Sb. o znalcích a tlumočnících (změna: 322/2006 Sb.) a podle vyhlášky ministerstva č.37/67 Sb. o provedení zákona o znalcích a tlumočnících.

- §2

(1) Znaleckou a tlumočnickou činnost vykonávají znalci a tlumočníci **zapsaní do seznamu znalců a tlumočníků**; znaleckou činnost vykonávají také ústavy (§ 21 - V arboristice a péči dřeviny např.: AOPK ČR, LDF MENDELU, ZF MENDELU).

- Tato osoba je jmenována ministrem spravedlnosti (který může tuto pravomoc delegovat na předsedu příslušného krajského soudu).

Soudní znalec - jmenování

§4

(1) Jmenovat znalcem (tlumočníkem) lze toho, kdo:

- a) je státním občanem České republiky, občanem jiného členského státu Evropské unie, kterému bylo vydáno potvrzení o přechodném pobytu nebo povolení k trvalému pobytu na území České republiky, nebo státním příslušníkem jiného než členského státu Evropské unie, kterému bylo vydáno povolení k trvalému pobytu na území České republiky,
- b) je způsobilý k právním úkonům v plném rozsahu,
- c) je bezúhonný,

...

Soudní znalec - jmenování

§4

(1) Jmenovat znalcem (tlumočnickem) lze toho, kdo:

- d) nebyl v posledních 3 letech vyškrtnut ze seznamu znalců a tlumočnicků pro porušení povinností podle tohoto zákona,
- e) má potřebné znalosti a zkušenosti z oboru (jazyka), v němž má jako znalec (tlumočník) působit, především toho, kdo absolvoval speciální výuku pro znaleckou (tlumočnickou) činnost, jde-li o jmenování pro obor (jazyk), v němž je taková výuka zavedena,
- f) má takové osobní vlastnosti, které dávají předpoklad pro to, že znaleckou (tlumočnickou) činnost může řádně vykonávat,
- g) se jmenováním souhlasí.

Soudní znalec - jmenování

§ 24

(1) Orgán veřejné moci může ustanovit znalcem (tlumočnickem) osobu, která není zapsána do seznamu a má potřebné odborné předpoklady pro to, aby podala posudek (provedla tlumočnický úkon) a která s ustanovením vyslovila souhlas,

- a) není-li pro některý obor (jazyk) znalec (tlumočnick) do seznamu zapsán,
- b) nemůže-li znalec (tlumočnick) zapsaný do seznamu úkon provést,
- c) jestliže by provedení úkonu znalcem (tlumočnickem) zapsaným do seznamu bylo spojeno s nepřiměřenými obtížemi nebo náklady.

Soudní znalec - jmenování

§5

(1) Ke jmenování znalcem (tlumočnickem) dojde na základě výběru mezi osobami, které splňují podmínky pro jmenování.

(2) Návrhy na jmenování znalce (tlumočníka) mohou podat orgány veřejné moci, vědecké instituce, vysoké školy, dále organizace, u nichž pracují osoby přicházející v úvahu, jakož i občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti nebo nadace, jestliže to vyplývá z předmětu jejich činnosti. **Znalcem (tlumočnickem) může být jmenován též ten, kdo sám o jmenování požádá.**

(3) Orgány a organizace uvedené v odstavci 2, jakož i sbory pro znalecké otázky (§ 16) se na žádost ministra spravedlnosti, popřípadě předsedy krajského soudu vyjadřují, zda navrhovaný znalec (tlumočník) splňuje podmínky pro jmenování.

Znalecké ústavy

Činnost znaleckých ústavů upravuje zákon 36/67 Sb. a vyhláška 37/67 Sb. Znalecké ústavy jsou oslovovány zejména:

- ve zvlášť obtížných případech
- revizní znalecké posudky (zásady jako znalci – fyzické osoby)

LDF je znaleckým ústavem

LDF MENDELU – znalecká doložka

Dřevařské inženýrství (fyzikální a mechanické vlastnosti dřeva, technika a technologie zpracování dřeva, ergonomie, navrhování, konstrukce a výroba nábytku, ochrana dřeva, stavebně truhlářské výrobky, plasty, lepidla, nátěrové hmoty, dřevěné stavby a dřevěné prvky staveb, domociologie, oborová ekonomika a politika, památková péče, zkušebnictví nábytku a výrobků ze dřeva);

Krajinné inženýrství (tvorba a ochrana krajiny, pozemní stavby, hydraulika a hydrologie, technická mechanika, hrazení bystřin, meliorace a vodní hospodářství, krajinné a územní plánování, stroje a zařízení ve stavebnictví, stavební hmoty);

Lesní inženýrství (geologie a pedologie, botanika, dendrologie, fytocenologie a lesnická typologie, geodézie, fotogrammetrie a dálkový průzkum Země, technika a technologie lesnických činností, dopravnictví, ergonomie, myslivost, fytopatologie a ochrana lesů, zoologie a entomologie, šlechtění dřevin, školkařství, zakládání a pěstění lesů, dendrometrie a hospodářská úprava lesů, ekologie lesa, ochrana přírody, oborová ekonomika a politika, řízení podniků, arboristika)

Povinnosti znalce a administrativa

Povinnosti znalce

§6

- (1) Znalec (tlumočník) je povinen složit slib do rukou toho, kdo jej jmenoval.
- (2) Slib zní:

"Slibuji, že při své znalecké (tlumočnické) činnosti budu přesně dodržovat právní předpisy, že znaleckou (tlumočnickou) činnost budu konat nestranně podle svého nejlepšího vědomí, že budu plně využívat všech svých znalostí a že zachovám mlčenlivost o skutečnostech, o nichž jsem se při výkonu znalecké (tlumočnické) činnosti dozvěděl."

Povinnosti znalce

§8

Znalci (tlumočníci) jsou povinni vykonávat znaleckou (tlumočnickou) činnost řádně a ve stanovené lhůtě.

§ 10

(1) Znalec (tlumočník) je povinen vykonávat svou činnost osobně.

(2) Jestliže to vyžaduje povaha věci, je znalec (tlumočník) oprávněn přibrat konzultanta k posuzování zvláštních dílčích otázek; tuto okolnost spolu s důvody, které k ní vedly, musí uvést v posudku. **Odpovědnost znalce (tlumočníka) není dotčena ani v oné části posudku (překladu), o níž bylo konzultováno.**

Povinnosti znalce - mlčenlivost

§ 10a

(1) Znalec (tlumočník) je povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s výkonem své znalecké (tlumočnické) činnosti, a to i po jejím skončení; to neplatí, použije-li informace o těchto skutečnostech přiměřeným způsobem pro vědecké nebo vzdělávací účely. Mlčenlivosti jej může zprostit orgán veřejné moci, který jej ustanovil, nebo ten, pro nějž znaleckou (tlumočnickou) činnost na základě smlouvy vykonal.

(2) Povinnost mlčenlivosti podle odstavce 1 se vztahuje i na konzultanty a další osoby, které se na znalecké (tlumočnické) činnosti podílely. O povinnosti mlčenlivosti je znalec (tlumočník) povinen tyto osoby písemně poučit. Mlčenlivosti může tyto osoby zprostit orgán veřejné moci, který znalce (tlumočnicka) ustanovil, nebo ten, pro nějž znalec (tlumočník) znaleckou (tlumočnickou) činnost na základě smlouvy vykonal.

Povinnosti znalce

§ 11

(1) Znalec (tlumočník) nesmí podat posudek (provést tlumočnický úkon), jestliže lze mít pro jeho poměr k věci, k orgánům provádějícím řízení, k účastníkům nebo k jejich zástupcům pochybnost o jeho nepodjatosti.

(2) Jakmile se znalec (tlumočník) dozví o skutečnostech, pro které je vyloučen, oznámí to neprodleně; stejnou povinnost mají i účastníci řízení. O tom, zda znalec (tlumočník) je vyloučen, rozhoduje orgán, který jej pro podání posudku (tlumočnický úkon) ustanovil.

(3) O tom, kdy znalec (tlumočník) může odepřít podání posudku (překladu) a kdy mu nemůže být podání posudku (překladu) uloženo, platí pro jednotlivé druhy řízení obdobně ustanovení o svědcích.

Povinnosti znalce

§ 12

(1) Nejde-li o žádný z případů uvedených v § 11, je znalec (tlumočník) **povinen** podat posudek (provést tlumočnický úkon), jestliže byl ustanoven znalcem (tlumočnickem) v řízení před orgánem veřejné moci. Odmítne-li znalec (tlumočník) bez vážného důvodu provést úkon, sdělí to orgán veřejné moci krajskému soudu, v jehož seznamu je znalec (tlumočník) zapsán.

(2) Podává-li znalec (tlumočník) v souvislosti s právními úkony občanů nebo organizací na jejich žádost posudek (tlumočnický úkon) mimo řízení před orgány veřejné moci, poskytuje tuto odbornou pomoc na základě dohody v rámci výkonu své funkce.

Povinnosti znalce

§ 13

Podává-li znalec posudek písemně, je povinen každé jeho vyhotovení podepsat a připojit otisk pečeti; stejnou povinnost má tlumočník u ověřovaných překladů.

§ 15

Znalci (tlumočníci) jsou povinni vést znalecký (tlumočnický) deník. Do deníku zapisují provedení všech posudků (tlumočnických úkonů), jejich předmět, pro koho byla činnost provedena, výši odměny a výloh a den jejich proplacení. Deník je možno vést v listinné nebo elektronické podobě.

Povinnosti znalce

§ 14

(1) Je-li toho k podání posudku třeba, je znalec **oprávněn** používat přístrojů, jiných zařízení a materiálů organizace, u níž pracuje; ve výjimečných případech, jestliže to je k podání posudku nezbytné, je **povinna též jiná organizace**, která má potřebné přístroje, zařízení a materiály, umožnit znalci na jeho žádost jejich použití. Tuto povinnost nemá organizace, jejíž zařízení plní zvláštní úkoly ve veřejném zájmu.

(2) Organizace má vůči znalci nárok na náhradu nákladů, které jí použitím přístrojů, jiných zařízení a materiálů vznikly.

Ukončení činnost - odvolání

§ 20

Orgán, který znalce (tlumočníka) jmenoval, jej odvolá a zařídí jeho vyškrtnutí ze seznamu, jestliže

- a) se dodatečně ukáže, že nebyly splněny podmínky pro jeho jmenování, anebo jestliže tyto podmínky odpadly,
- b) po jmenování nastaly skutečnosti, pro které znalec (tlumočník) nemůže svou činnost trvale vykonávat,
- c) znalec (tlumočník) přes výstrahu neplní nebo porušuje své povinnosti,
- d) organizace, u níž je znalec (tlumočník) zaměstnán, prokáže, že mu znalecká (tlumočnická) činnost brání v řádném výkonu povinností vyplývajících z pracovního poměru,
- e) znalec (tlumočník) požádá o své odvolání.

Seznam znalců

Vyhledat znalce lze přes portál justice.cz

§7

(1) Jmenovaní znalci (tlumočníci) se po složení slibu zapisují do seznamu znalců a tlumočnicků.

(2) Seznamy znalců a tlumočnicků vedou krajské soudy, v jejichž obvodu má znalec (tlumočník) trvalé bydliště.

(3) Ústřední seznam znalců a tlumočnicků vede ministerstvo

spravedlnosti;

(4) Seznamy znalců a tlumočnicků jsou veřejně přístupné.

Znalecká činnost - příjemci

- Orgány veřejné moci
 - Policie
 - Soudy v trestním řízení
 - Soudy v občanskoprávním řízení
 - Soudy v obchodních věcech
 - Jiné orgány státní správy a samosprávy
- Ostatní právnické osoby, podnikatelé a fyzické osoby, vykonávající samostatně výdělečnou činnost
- Občané

Administrativa – znalečné

§ 17

(1) Znalec (tlumočník) má za podání posudku (provedení tlumočnického úkonu) právo na odměnu.

(2) Je-li znalecký posudek (tlumočnický úkon) zadán orgánem veřejné moci, řídí se odměna ustanoveními prováděcího právního předpisu.

(3) Odměna podle odstavce 2 se stanoví podle množství účelně vynaložené práce. Odměna se může přiměřeně krátit, jestliže úkon nebyl proveden řádně nebo ve stanovené lhůtě.

Administrativa – znalečné

§ 17

(4) Není-li odměna určena podle odstavců 2 a 3, řídí se smlouvou mezi znalcem (tlumočníkem) a osobou, která znalecký posudek (tlumočnický úkon) objednala.

(5) Odměna stanovená podle odstavců 1 až 4 se zvyšuje o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je znalec (tlumočník) povinen z odměny odvést podle jiného právního předpisu (dph)).

Administrativa – znalečné

§ 18

(1) Je-li znalecký posudek (tlumočnický úkon) zadán orgánem veřejné moci, má znalec (tlumočník) dále právo na náhradu nákladů, které účelně vynaložil v souvislosti se znaleckým posudkem (tlumočnickým úkonem).

(2) Náklady podle odstavce 1 jsou zejména cestovní výdaje, náhrada ušlého výdělku při předvolání k orgánu veřejné moci, náklady, které znalec uhradil podle § 14 odst. 2, věcné náklady a náklady spojené s přibráním pracovníků pro pomocné práce. Jestliže znalec (tlumočník) přibral konzultanta, má nárok na náhradu nákladů s tím spojených jen tehdy, jestliže orgán veřejné moci, který jej znalcem (tlumočníkem) ustanovil, s přibráním konzultanta vyslovil souhlas.

Administrativa – znalečné

§ 18

(3) Vůči organizaci, u níž znalec (tlumočník) je v pracovním poměru, nemá při předvolání k orgánu veřejné moci nárok na náhradu mzdy.

(4) Je-li odměna dohodnuta podle § 17 odst. 4 a není-li ve smlouvě mezi znalcem (tlumočníkem) a osobou, která znalecký posudek (tlumočnický úkon) zadala, dohodnuto jinak, je v odměně zahrnuta i náhrada nákladů.

Administrativa – znalečné

§ 19

(1) Odměnu a náhradu nákladů je znalec (tlumočník) povinen vyúčtovat zároveň s podáním posudku (provedením tlumočnického úkonu). Její výši **určí** orgán, který ustanovil znalce (tlumočníka)...

(2) Krajský soud, v jehož seznamu je znalec (tlumočník) zapsán, dohlíží na úměrnost a úplnost účtovaných odměn občasnými kontrolami.

Administrativa – znalečné

§ 16 (vyhláška)

Sazby odměn za posudek soudního znalce:

Odměna za posudek nebo zprávu (dále jen „posudek“) soudního znalce činí podle jejich náročnosti a podle stupně odbornosti, kterou bylo nutné k jejich podání vynaložit, za jednu hodinu práce 100 až 350 Kč.

Administrativa – znalečné

§ 20 (vyhláška)

- (1) Je-li znalecký posudek vzhledem k okolnostem případu mimořádně obtížný, může být ve zvlášť odůvodněných případech odměna výjimečně přiměřeně zvýšena až o 20 %.
- (2) Jde-li o posudek, kterým je přezkoumáván posudek jiného znalce, může být odměna zvýšena až o 10 %.
- (3) Je-li nutné spěšné provedení úkonu, nebo bylo-li znalci uloženo úkon provést v den pracovního volna nebo pracovního klidu anebo v noci, může být odměna zvýšena až o 50 %.
- (4) Zvýšení podle odstavců 1, 2 a 3 lze slučovat.

Administrativa – znalečné

§ 21 (vyhláška)

U často se opakujících jednoduchých znaleckých posudků spočívajících v odborném zjišťování v podstatě stejných skutečností, zejména v provádění zkoušek pomocí speciálního zařízení, popřípadě laboratorního postupu, snižují se hranice sazeb uvedených v § 16 o 20 %.

§ 23 (vyhláška)

V případech, uvedených v příloze této vyhlášky, náleží za znalecký posudek odměna a náhrada nákladů ve výši stanovené paušální částky, nestanoví-li tato vyhláška jinak; ustanovení § 16, 20 a 21 se v těchto případech nepoužijí.

Administrativa – znalečné

§ 27

Mimořádné snížení nebo odepření odměny

(1) Státní orgán je oprávněn stanovit odměnu v rámci sazby snížené až na polovinu, jestliže znalec (tlumočník) provedl úkon opožděně nebo nekvalitně.

(2) Jde-li o zvlášť závažný případ nekvalitního provedení úkonu, může státní orgán odměnu odepřít.

Posudek znalce - náležitosti

§ 13

Náležitosti posudku

- (1) Příslušný orgán, který v řízení ustanovil znalce, vymezí ve svém opatření jeho úkol, podle okolností případu též formou otázek tak, aby se znalec zabýval jen takovými skutečnostmi, k jejichž posouzení je třeba jeho odborných znalostí.
- (2) V posudku uvede znalec popis zkoumaného materiálu, popřípadě jevů, souhrn skutečností, k nimž při úkonu přihlížel (nález), a výčet otázek, na které má odpovědět, s odpověďmi na tyto otázky (posudek).
- (3) Písemný znalecký posudek musí být sešit, jednotlivé strany očíslovány, sešívací šňůra připevněna k poslední straně posudku a přetištěna znaleckou pečetí.

Posudek znalce - náležitosti

§ 13

Náležitosti posudku

- (4) Na poslední straně písemného posudku připojí znalec znaleckou doložku, která obsahuje označení seznamu, v němž je znalec zapsán, označení oboru, v němž je oprávněn podávat posudky, a číslo položky, pod kterou je úkon zapsán ve znaleckém deníku.
- (5) Znalec je povinen písemný posudek na požádání státního orgánu osobně stvrdit, doplnit nebo jeho obsah blíže vysvětlit.
- (6) Při ústním posudku podaném do protokolu uvedou se též údaje, které jsou předmětem znalecké doložky.

Posudek znalce - náležitosti

Znalecký posudek **nesmí posuzovat právní otázky ohledně viny** (to je práce soudu, případně správního orgánu).

To je nutno odlišit od zaměření posudku – lze vypracovávat posudek na naplnění předpisů bezpečnosti práce. Zde se však nejedná o určení viny, ale o *posouzení naplnění předpisy stanovených povinností*.

Posudek znalce – náležitosti

(§13, 37/1967 Sb.)

(1) Příslušný orgán, který v řízení ustanovil znalce, **vymezí ve svém opatření jeho úkol, podle okolností případu též formou otázek tak, aby se znalec zabýval jen takovými skutečnostmi, k jejichž posouzení je třeba jeho odborných znalostí.**

- (2) V posudku uvede znalec popis zkoumaného materiálu, popřípadě jevů, souhrn skutečností, k nimž při úkonu přihlížel (nález), a výčet otázek, na které má odpovědět, s odpověďmi na tyto otázky (posudek).
- (3) Písemný znalecký posudek musí být sešit, jednotlivé strany očíslovány, sešivací šňůra připevněna k poslední straně posudku a přetištěna znaleckou pečetí.
- (4) Na poslední straně písemného posudku připojí znalec znaleckou doložku, která obsahuje označení seznamu, v němž je znalec zapsán, označení oboru, v němž je oprávněn podávat posudky, a číslo položky, pod kterou je úkon zapsán ve znaleckém deníku.
- (5) Znalec je povinen písemný posudek na požádání státního orgánu osobně stvrdit, doplnit nebo jeho obsah blíže vysvětlit.
- (6) Při ústním posudku podaném do protokolu uvedou se též údaje, které jsou předmětem znalecké doložky.

Posudek znalce – nejčastější vady

- Z formálního hlediska
 - Špatné zadání účelu posudku, **bez vztahu k právnímu úkonu** (to definuje výběr metod)
 - Struktura nerespektuje požadavky příslušných předpisů. Musí obsahovat Nález (veškeré zjištěné skutečnosti) a Posudek (zhodnocení nalezených skutečností a jejich vyhodnocení)
 - Vágní označení používaných podkladů

Posudek znalce – nejčastější vady

- Z hlediska přezkoumatelnosti
 - Přezkoumatelnost je základní požadavek na posudek. Posudek a závěry musí být pochopitelné jak pro zadavatele, tak pro oponenta a soud.
 - Je nutno uvádět a specifikovat všechny postupy, matematické propočty (oceňování!)
 - Specifikovat zdrojová data včetně způsobu zjištění.
 - Posudek by měl obsahovat postup analýzy a zhodnocení předmětných skutečností. Proto použití volně dostupných SW produktů pro ZNALECKOU činnost není úplně vhodné.

Další související předpisy

- § 127 OSŘ (občanský soudní řád)
- (1) Závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, vyžádá soud u orgánu veřejné moci odborné vyjádření. Jestliže pro složitost posuzované otázky takový postup není postačující nebo je-li pochybnost o správnosti podaného odborného vyjádření, ustanoví soud znalce. Soud znalce vyslechne; znalci může také uložit, aby posudek vypracoval písemně. Je-li ustanoveno několik znalců, mohou podat společný posudek. **Místo výslechu** znalce může se soud v odůvodněných případech spokojit s písemným posudkem znalce.
- (2) Je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, je nutno požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, soud nechá znalecký posudek přezkoumat jiným znalcem.
- (3) Ve výjimečných, zvláště obtížných případech, vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení, může soud ustanovit k podání znaleckého posudku nebo přezkoumání posudku podaného znalcem **státní orgán, vědecký ústav, vysokou školu nebo instituci specializovanou na znaleckou činnost**.
- (4) Účastníkovi, popřípadě i někomu jinému, může předseda senátu uložit, aby se dostavil ke znalci, předložil mu potřebné předměty, podal mu nutná vysvětlení, podrobil se lékařskému vyšetření, popřípadě zkoušce krve, anebo aby něco vykonal nebo snášel, jestliže to je k podání znaleckého posudku třeba.
- (5) Za vydání odborného vyjádření podle odstavce 1 náleží finanční úhrada, stanoví-li tak zvláštní předpis.

Další související ustanovení

§ 127 OSŘ (občanský soudní řád)

(1) Závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, vyžádá soud u orgánu veřejné moci odborné vyjádření. Jestliže pro složitost posuzované otázky takový postup není postačující nebo je-li pochybnost o správnosti podaného odborného vyjádření, **ustanoví soud znalce**. Soud znalce vyslechne; znalci může také uložit, aby posudek vypracoval písemně. Je-li ustanoveno několik znalců, mohou podat společný posudek. Místo výslechu znalce může se soud v odůvodněných případech spokojit s písemným posudkem znalce.

(2) Je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, je nutno požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, soud nechá znalecký posudek přezkoumat jiným znalcem.

Další související ustanovení

(3) Ve výjimečných, zvlášt' obtížných případech, vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení, může soud ustanovit k podání znaleckého posudku nebo přezkoumání posudku podaného znalcem **státní orgán, vědecký ústav, vysokou školu nebo instituci specializovanou na znaleckou činnost.**

(4) Účastníkovi, popřípadě i někomu jinému, může předseda senátu uložit, aby se dostavil ke znalci, předložil mu potřebné předměty, podal mu nutná vysvětlení, podrobil se lékařskému vyšetření, popřípadě zkoušce krve, anebo aby něco vykonal nebo snášel, jestliže to je k podání znaleckého posudku třeba.

(5) Za vydání odborného vyjádření podle odstavce 1 náleží finanční úhrada, stanoví-li tak zvláštní předpis.

Další související ustanovení

§ 127a OSŘ

Jestliže znalecký posudek předložený účastníkem řízení má všechny zákonem požadované náležitosti a obsahuje doložku znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku, postupuje se při provádění tohoto důkazu stejně, jako by se jednalo o znalecký posudek vyžádaný soudem. Soud umožní znalci, kterého některá ze stran požádala o znalecký posudek, nahlédnout do spisu nebo mu jinak umožní seznámit se s informacemi potřebnými pro vypracování znaleckého posudku.

Zdroje

Bradáč A. Soudní inženýrství
Znalecký portál – www.znaleckyportal.cz
Zákony dle platného znění

SOUDNÍ INŽENÝRSTVÍ

ČASOPIS PRO SOUDNÍ ZNALECTVÍ V TECHNICKÝCH A EKONOMICKÝCH OBORECH

ČASOPIS ZAŘAZENÝ RADOU PRO VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE VLÁDY ČR DO SEZAMU RECENZOVANÝCH NEIMPAKTOVANÝCH PERIODIK VYDÁVANÝCH V ČR

Zdroje

- Další informace lze získat na portálu Komory soudních znalců ČR
- <http://www.kszcr.cz/>
- Unie soudních znalců
<http://uniesoudnichznalcu.cz/>
- Asociace znalců <http://www.azo.cz/>

Znalecké dokazování

Úvod do problematiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a Státním rozpočtem ČR InoBio
– CZ.1.07/2.2.00/28.0018

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.
- CZ.1.07/2.2.00/28.0018

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a Státním rozpočtem ČR InoBio
– CZ.1.07/2.2.00/28.0018

Historický exkurz

Oblast soudního znalcství není novodobou záležitostí. Soudci do důsledku neznali jiných než „právních“ oblastí nebo oborů, byli nuceni spolehnout se na odborníky jiných profesí a vznikla potřeba přibrat k vysvětlení odborníky. Potřeba odborného znaleckého dokazování tedy vyvstala s rozvojem oblastí lidské činnosti, kterých se toto dokazování týkalo. Naopak nízká úroveň vědomostí v jednotlivých oborech byla jedním z důvodů, proč např. trestní řízení v celém starověku i středověku se prakticky obešlo bez dokazování odborníkem.

První pokusy o zapojování odborníků do procesního řízení začínají proto až v 16. století v době inkvizice.

Pojem „**znalé osoby**“ se v trestním řízení začíná častěji objevovat až na přelomu 18. a 19. století, s rozvojem vědy a techniky. Stále však zůstává názor, že znalec je pomocníkem soudu.

Historický exkurz

První zjiitelné zmínky o seznamech stálých soudních znalců jsou z roku 1787 (Josef II.). Prudký rozvoj vědy a techniky ve 2. polovině 19. a ve 20. století měl za následek nutnost účasti odborníků u soudu. Současně vyplynula potřeba vyčlenění znaleckého posudku jako samostatného druhu soudního důkazu.

Toto bylo uzákoněno např. trestním řádem z roku 1873, platným v českých zemích až do roku 1950. Jedním z prvních oborů, v němž se potřeba odborné konzultace rozvinula, bylo soudní lékařství, zajišťující odborné posuzování nejen v otázkách objasnění příčin smrti, ale i v oboru toxikologie, biochemie, lékařské chemie atd.

Historický exkurz

Podmínkou zapsání do seznamu stálých soudních znalců bylo mj., že uchazeč je „alespoň 30 roků stár, svéprávný, úplně spolehlivý, má potřebné odborné vědomosti, zvláště podle potřeby je s oborem, o který jde, v živém styku vědním nebo praktickém". Poslední podmínka se dokladovala „krátkým popisem vzdělání a zaměstnání, ze kterého se vyvozuje způsobilost ke znalecké funkci". Ověření obvykle provedla zájmová korporace (inženýrská, lékařská, obchodní komora ap.).

Historický exkurz

Po 2. světové válce upravil v ČSR znaleckou činnost zákon č. 167/1949 Sb., o stálých přísežných znalcích a tlumočnících.

Hlavním cílem změny provedené zákonem č. 47/1959 Sb., o úpravě právních poměrů znalců a tlumočnicků, spolu s prováděcí vyhláškou č. 193, mělo podle důvodové zprávy být „vymýcení soukromopodnikatelských způsobů při provádění znaleckých a tlumočnických úkonů“.

Historický exkurz

Tato úprava proto vydržela jen do roku 1967, kdy byla znalecká činnost upravena novým zněním zákona, který je v platném znění používán do dnešní doby a prováděcí vyhláškou k tomuto zákonu.

V současné době probíhá „diskuse“ o novém zákoně a prováděcí vyhlášce. Již 3 znění naše vláda nebyla schopna akceptovat, proto je stále znalecká činnost vykonávána podle naprosto nevyhovujících předpisů z roku 1967.

Přehled souvisejících předpisů

Číslo právního předpisu	Název právního předpisu	obsah
36/1967 Sb.	Zákon o znalcích a tlumočnících	„Nový“ zákon o znalcích a tlumočnících – zajištění řádného výkonu znalecké a tlumočnické činnosti
37/1967 Sb.	Vyhláška ministerstva spravedlnosti k provedení zákona o znalcích a tlumočnících 11/1985 Sb.	Řízení znalecké a tlumočnické činnosti, znalečné tlumočnické činnosti
11/1985 Sb.	Vyhláška ministerstva spravedlnosti České socialistické republiky, kterou se mění vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících	novela

Přehled souvisejících předpisů

Číslo právního předpisu	Název právního předpisu	obsah
184/1990 Sb.	Vyhláška ministerstva spravedlnosti České republiky, kterou se mění a doplňuje vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění vyhlášky č. 11/1985 Sb.	novela
77/1993 Sb.	Vyhláška ministerstva spravedlnosti, kterou se mění a doplňuje vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů	Zvýšení sazby znalečného

Přehled souvisejících předpisů

Číslo právního předpisu	Název právního předpisu	obsah
432/2002 Sb.	Vyhláška Ministerstva spravedlnosti, kterou se mění vyhláška č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 312/1995 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů trestního řízení	úprava DPH
322/2006 Sb.	...kterým se mění zákon č. 36/67 Sb., o znalcích a tlumočnících s účinností od 30.6.2006	

Přehled souvisejících předpisů

Číslo právního předpisu	Název právního předpisu	obsah
227/2009 Sb.	Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech	IČO („ ; krajský soud při zapsání do seznamu znalců a tlumočnicků přidělí znalci (tlumočnickovi), který dosud nemá přiděleno identifikační číslo osoby, identifikační číslo osoby poskytnuté správcem základního registru osob“.)
444/2011 Sb.	...kterým se mění zákon č. 36/67 Sb., o znalcích a tlumočnících s účinností od 1.1.2012	

Kdo může být soudním znalcem?

Soudní znalci a soudně znalecké posudky

- Soudní znalec je osoba s příslušnou kvalifikací a praxí, kterou stanovuje zákon č.36/67 Sb. o znalcích a tlumočnících (změna: 322/2006 Sb.) a podle vyhlášky ministerstva č.37/67 Sb. o provedení zákona o znalcích a tlumočnících.

- §2

(1) Znaleckou a tlumočnickou činnost vykonávají znalci a tlumočníci **zapsaní do seznamu znalců a tlumočnicků**; znaleckou činnost vykonávají také ústavy (§ 21 - V arboristice a péči dřevin např.: AOPK ČR, LDF MENDELU, ZF MENDELU).

- Tato osoba je jmenována ministrem spravedlnosti (který může tuto pravomoc delegovat na předsedu příslušného krajského soudu).

Soudní znalec - jmenování

§4

(1) Jmenovat znalcem (tlumočníkem) lze toho, kdo:

- a) je státním občanem České republiky, občanem jiného členského státu Evropské unie, kterému bylo vydáno potvrzení o přechodném pobytu nebo povolení k trvalému pobytu na území České republiky, nebo státním příslušníkem jiného než členského státu Evropské unie, kterému bylo vydáno povolení k trvalému pobytu na území České republiky,
- b) je způsobilý k právním úkonům v plném rozsahu,
- c) je bezúhonný,

...

Soudní znalec - jmenování

§4

(1) Jmenovat znalcem (tlumočnickem) lze toho, kdo:

d) nebyl v posledních 3 letech vyškrtnut ze seznamu znalců a tlumočnicků pro porušení povinností podle tohoto zákona,

e) má potřebné znalosti a zkušenosti z oboru (jazyka), v němž má jako znalec (tlumočnick) působit, především toho, kdo absolvoval speciální výuku pro znaleckou (tlumočnickou) činnost, jde-li o jmenování pro obor (jazyk), v němž je taková výuka zavedena,

f) má takové osobní vlastnosti, které dávají předpoklad pro to, že znaleckou (tlumočnickou) činnost může řádně vykonávat,

g) se jmenováním souhlasí.

Soudní znalec - jmenování

§ 24

(1) Orgán veřejné moci může ustanovit znalcem (tlumočnickem) osobu, která není zapsána do seznamu a má potřebné odborné předpoklady pro to, aby podala posudek (provedla tlumočnický úkon) a která s ustanovením vyslovila souhlas,

- a) není-li pro některý obor (jazyk) znalec (tlumočnick) do seznamu zapsán,
- b) nemůže-li znalec (tlumočnick) zapsaný do seznamu úkon provést,
- c) jestliže by provedení úkonu znalcem (tlumočnickem) zapsaným do seznamu bylo spojeno s nepřiměřenými obtížemi nebo náklady.

Soudní znalec - jmenování

§5

(1) Ke jmenování znalcem (tlumočnickem) dojde na základě výběru mezi osobami, které splňují podmínky pro jmenování.

(2) Návrhy na jmenování znalce (tlumočníka) mohou podat orgány veřejné moci, vědecké instituce, vysoké školy, dále organizace, u nichž pracují osoby přicházející v úvahu, jakož i občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti nebo nadace, jestliže to vyplývá z předmětu jejich činnosti. **Znalcem (tlumočnickem) může být jmenován též ten, kdo sám o jmenování požádá.**

(3) Orgány a organizace uvedené v odstavci 2, jakož i sbory pro znalecké otázky (§ 16) se na žádost ministra spravedlnosti, popřípadě předsedy krajského soudu vyjadřují, zda navrhovaný znalec (tlumočnick) splňuje podmínky pro jmenování.

Znalecké ústavy

Činnost znaleckých ústavů upravuje zákon 36/67 Sb. a vyhláška 37/67 Sb. Znalecké ústavy jsou oslovovány zejména:

- ve zvlášť obtížných případech
- revizní znalecké posudky (zásady jako znalci – fyzické osoby)

LDF je znaleckým ústavem

LDF MENDELU – znalecká doložka

Dřevařské inženýrství (fyzikální a mechanické vlastnosti dřeva, technika a technologie zpracování dřeva, ergonomie, navrhování, konstrukce a výroba nábytku, ochrana dřeva, stavebně truhlářské výrobky, plasty, lepidla, nátěrové hmoty, dřevěné stavby a dřevěné prvky staveb, domociologie, oborová ekonomika a politika, památková péče, zkušebnictví nábytku a výrobků ze dřeva);

Krajinné inženýrství (tvorba a ochrana krajiny, pozemní stavby, hydraulika a hydrologie, technická mechanika, hrazení bystřin, meliorace a vodní hospodářství, krajinné a územní plánování, stroje a zařízení ve stavebnictví, stavební hmoty);

Lesní inženýrství (geologie a pedologie, botanika, dendrologie, fytocenologie a lesnická typologie, geodézie, fotogrammetrie a dálkový průzkum Země, technika a technologie lesnických činností, dopravnictví, ergonomie, myslivost, fytopatologie a ochrana lesů, zoologie a entomologie, šlechtění dřevin, školkařství, zakládání a pěstění lesů, dendrometrie a hospodářská úprava lesů, ekologie lesa, ochrana přírody, oborová ekonomika a politika, řízení podniků, arboristika)

Povinnosti znalce a administrativa

Povinnosti znalce

§6

- (1) Znalec (tlumočník) je povinen složit slib do rukou toho, kdo jej jmenoval.

- (2) Slib zní:

"Slibuji, že při své znalecké (tlumočnické) činnosti budu přesně dodržovat právní předpisy, že znaleckou (tlumočnickou) činnost budu konat nestranně podle svého nejlepšího vědomí, že budu plně využívat všech svých znalostí a že zachovám mlčenlivost o skutečnostech, o nichž jsem se při výkonu znalecké (tlumočnické) činnosti dozvěděl."

Povinnosti znalce

§8

Znalci (tlumočníci) jsou povinni vykonávat znaleckou (tlumočnickou) činnost řádně a ve stanovené lhůtě.

§ 10

(1) Znalec (tlumočník) je povinen vykonávat svou činnost osobně.

(2) Jestliže to vyžaduje povaha věci, je znalec (tlumočník) oprávněn přibrat konzultanta k posuzování zvláštních dílčích otázek; tuto okolnost spolu s důvody, které k ní vedly, musí uvést v posudku. **Odpovědnost znalce (tlumočníka) není dotčena ani v oné části posudku (překladu), o níž bylo konzultováno.**

Povinnosti znalce - mlčenlivost

§ 10a

(1) Znalec (tlumočník) je povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s výkonem své znalecké (tlumočnické) činnosti, a to i po jejím skončení; to neplatí, použije-li informace o těchto skutečnostech přiměřeným způsobem pro vědecké nebo vzdělávací účely. Mlčenlivosti jej může zprostit orgán veřejné moci, který jej ustanovil, nebo ten, pro nějž znaleckou (tlumočnickou) činnost na základě smlouvy vykonal.

(2) Povinnost mlčenlivosti podle odstavce 1 se vztahuje i na konzultanty a další osoby, které se na znalecké (tlumočnické) činnosti podílely. O povinnosti mlčenlivosti je znalec (tlumočník) povinen tyto osoby písemně poučit. Mlčenlivosti může tyto osoby zprostit orgán veřejné moci, který znalce (tlumočníka) ustanovil, nebo ten, pro nějž znalec (tlumočník) znaleckou (tlumočnickou) činnost na základě smlouvy vykonal.

Povinnosti znalce

§ 11

(1) Znalec (tlumočník) nesmí podat posudek (provést tlumočnický úkon), jestliže lze mít pro jeho poměr k věci, k orgánům provádějícím řízení, k účastníkům nebo k jejich zástupcům pochybnost o jeho nepodjatosti.

(2) Jakmile se znalec (tlumočník) dozví o skutečnostech, pro které je vyloučen, oznámí to neprodleně; stejnou povinnost mají i účastníci řízení. O tom, zda znalec (tlumočník) je vyloučen, rozhoduje orgán, který jej pro podání posudku (tlumočnický úkon) ustanovil.

(3) O tom, kdy znalec (tlumočník) může odepřít podání posudku (překladu) a kdy mu nemůže být podání posudku (překladu) uloženo, platí pro jednotlivé druhy řízení obdobně ustanovení o svědcích.

Povinnosti znalce

§ 12

(1) Nejde-li o žádný z případů uvedených v § 11, je znalec (tlumočník) **povinen** podat posudek (provést tlumočnický úkon), jestliže byl ustanoven znalcem (tlumočnickem) v řízení před orgánem veřejné moci. Odmítne-li znalec (tlumočník) bez vážného důvodu provést úkon, sdělí to orgán veřejné moci krajskému soudu, v jehož seznamu je znalec (tlumočník) zapsán.

(2) Podává-li znalec (tlumočník) v souvislosti s právními úkony občanů nebo organizací na jejich žádost posudek (tlumočnický úkon) mimo řízení před orgány veřejné moci, poskytuje tuto odbornou pomoc na základě dohody v rámci výkonu své funkce.

Povinnosti znalce

§ 13

Podává-li znalec posudek písemně, je povinen každé jeho vyhotovení podepsat a připojit otisk pečeti; stejnou povinnost má tlumočník u ověřovaných překladů.

§ 15

Znalci (tlumočníci) jsou povinni vést znalecký (tlumočnický) deník. Do deníku zapisují provedení všech posudků (tlumočnických úkonů), jejich předmět, pro koho byla činnost provedena, výši odměny a výloh a den jejich proplacení. Deník je možno vést v listinné nebo elektronické podobě.

Povinnosti znalce

§ 14

(1) Je-li toho k podání posudku třeba, je znalec **oprávněn** používat přístrojů, jiných zařízení a materiálů organizace, u níž pracuje; ve výjimečných případech, jestliže to je k podání posudku nezbytné, je **povinna též jiná organizace**, která má potřebné přístroje, zařízení a materiály, umožnit znalci na jeho žádost jejich použití. Tuto povinnost nemá organizace, jejíž zařízení plní zvláštní úkoly ve veřejném zájmu.

(2) Organizace má vůči znalci nárok na náhradu nákladů, které jí použitím přístrojů, jiných zařízení a materiálů vznikly.

Ukončení činnost - odvolání

§ 20

Orgán, který znalce (tlumočníka) jmenoval, jej odvolá a zařídí jeho vyškrtnutí ze seznamu, jestliže

- a) se dodatečně ukáže, že nebyly splněny podmínky pro jeho jmenování, anebo jestliže tyto podmínky odpadly,
- b) po jmenování nastaly skutečnosti, pro které znalec (tlumočník) nemůže svou činnost trvale vykonávat,
- c) znalec (tlumočník) přes výstrahu neplní nebo porušuje své povinnosti,
- d) organizace, u níž je znalec (tlumočník) zaměstnán, prokáže, že mu znalecká (tlumočnická) činnost brání v řádném výkonu povinností vyplývajících z pracovního poměru,
- e) znalec (tlumočník) požádá o své odvolání.

Seznam znalců

Vyhledat znalce lze přes portál [justice.cz](https://portal.justice.cz)

§7

(1) Jmenování znalci (tlumočníci) se po složení slibu zapisují do seznamu znalců a tlumočnicků.

(2) Seznamy znalců a tlumočnicků vedou krajské soudy, v jejichž obvodu má znalec (tlumočnick) trvalé bydliště.

(3) Ústřední seznam znalců a tlumočnicků vede ministerstvo

spravedlnosti;

(4) Seznamy znalců a tlumočnicků jsou veřejně přístupné.

Znalecká činnost - příjemci

- Orgány veřejné moci
 - Policie
 - Soudy v trestním řízení
 - Soudy v občanskoprávním řízení
 - Soudy v obchodních věcech
 - Jiné orgány státní správy a samosprávy
- Ostatní právnické osoby, podnikatelé a fyzické osoby, vykonávající samostatně výdělečnou činnost
- Občané

Administrativa – znalečné

§ 17

(1) Znalec (tlumočník) má za podání posudku (provedení tlumočnického úkonu) právo na odměnu.

(2) Je-li znalecký posudek (tlumočnický úkon) zadán orgánem veřejné moci, řídí se odměna ustanoveními prováděcího právního předpisu.

(3) Odměna podle odstavce 2 se stanoví podle množství účelně vynaložené práce. Odměna se může přiměřeně krátit, jestliže úkon nebyl proveden řádně nebo ve stanovené lhůtě.

Administrativa – znalečné

§ 17

(4) Není-li odměna určena podle odstavců 2 a 3, řídí se smlouvou mezi znalcem (tlumočníkem) a osobou, která znalecký posudek (tlumočnický úkon) objednala.

(5) Odměna stanovená podle odstavců 1 až 4 se zvyšuje o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je znalec (tlumočník) povinen z odměny odvést podle jiného právního předpisu (dph)).

Administrativa – znalečné

§ 18

(1) Je-li znalecký posudek (tlumočnický úkon) zadán orgánem veřejné moci, má znalec (tlumočník) dále právo na náhradu nákladů, které účelně vynaložil v souvislosti se znaleckým posudkem (tlumočnickým úkonem).

(2) Náklady podle odstavce 1 jsou zejména cestovní výdaje, náhrada ušlého výdělku při předvolání k orgánu veřejné moci, náklady, které znalec uhradil podle § 14 odst. 2, věcné náklady a náklady spojené s přibráním pracovníků pro pomocné práce. Jestliže znalec (tlumočník) přibral konzultanta, má nárok na náhradu nákladů s tím spojených jen tehdy, jestliže orgán veřejné moci, který jej znalcem (tlumočnickem) ustanovil, s přibráním konzultanta vyslovil souhlas.

Administrativa – znalečné

§ 18

(3) Vůči organizaci, u níž znalec (tlumočník) je v pracovním poměru, nemá při předvolání k orgánu veřejné moci nárok na náhradu mzdy.

(4) Je-li odměna dohodnuta podle § 17 odst. 4 a není-li ve smlouvě mezi znalcem (tlumočníkem) a osobou, která znalecký posudek (tlumočnický úkon) zadala, dohodnuto jinak, je v odměně zahrnuta i náhrada nákladů.

Administrativa – znalečné

§ 19

(1) Odměnu a náhradu nákladů je znalec (tlumočník) povinen vyúčtovat zároveň s podáním posudku (provedením tlumočnického úkonu). Její výši **určí** orgán, který ustanovil znalce (tlumočníka)...

(2) Krajský soud, v jehož seznamu je znalec (tlumočník) zapsán, dohlíží na úměrnost a úplnost účtovaných odměn občasnými kontrolami.

Administrativa – znalečné

§ 16 (vyhláška)

Sazby odměn za posudek soudního znalce:

Odměna za posudek nebo zprávu (dále jen „posudek“) soudního znalce činí podle jejich náročnosti a podle stupně odbornosti, kterou bylo nutné k jejich podání vynaložit, za jednu hodinu práce 100 až 350 Kč.

Administrativa – znalečné

§ 20 (vyhláška)

- (1) Je-li znalecký posudek vzhledem k okolnostem případu mimořádně obtížný, může být ve zvlášť odůvodněných případech odměna výjimečně přiměřeně zvýšena až o 20 %.
- (2) Jde-li o posudek, kterým je přezkoumáván posudek jiného znalce, může být odměna zvýšena až o 10 %.
- (3) Je-li nutné spěšné provedení úkonu, nebo bylo-li znalci uloženo úkon provést v den pracovního volna nebo pracovního klidu anebo v noci, může být odměna zvýšena až o 50 %.
- (4) Zvýšení podle odstavců 1, 2 a 3 lze slučovat.

Administrativa – znalečné

§ 21 (vyhláška)

U často se opakujících jednoduchých znaleckých posudků spočívajících v odborném zjišťování v podstatě stejných skutečností, zejména v provádění zkoušek pomocí speciálního zařízení, popřípadě laboratorního postupu, snižují se hranice sazeb uvedených v § 16 o 20 %.

§ 23 (vyhláška)

V případech, uvedených v příloze této vyhlášky, náleží za znalecký posudek odměna a náhrada nákladů ve výši stanovené paušální částky, nestanoví-li tato vyhláška jinak; ustanovení § 16, 20 a 21 se v těchto případech nepoužijí.

Administrativa – znalečné

§ 27

Mimořádné snížení nebo odepření odměny

(1) Státní orgán je oprávněn stanovit odměnu v rámci sazby snížené až na polovinu, jestliže znalec (tlumočník) provedl úkon opožděně nebo nekvalitně.

(2) Jde-li o zvlášť závažný případ nekvalitního provedení úkonu, může státní orgán odměnu odepřít.

Posudek znalce - náležitosti

§ 13

Náležitosti posudku

(1) Příslušný orgán, který v řízení ustanovil znalce, vymezí ve svém opatření jeho úkol, podle okolností případu též formou otázek tak, aby se znalec zabýval jen takovými skutečnostmi, k jejichž posouzení je třeba jeho odborných znalostí.

(2) V posudku uvede znalec popis zkoumaného materiálu, popřípadě jevů, souhrn skutečností, k nimž při úkonu přihlížel (nález), a výčet otázek, na které má odpovědět, s odpověďmi na tyto otázky (posudek).

(3) Písemný znalecký posudek musí být sešit, jednotlivé strany očíslovány, sešívací šňůra připevněna k poslední straně posudku a přetištěna znaleckou pečetí.

Posudek znalce - náležitosti

§ 13

Náležitosti posudku

(4) Na poslední straně písemného posudku připojí znalec znaleckou doložku, která obsahuje označení seznamu, v němž je znalec zapsán, označení oboru, v němž je oprávněn podávat posudky, a číslo položky, pod kterou je úkon zapsán ve znaleckém deníku.

(5) Znalec je povinen písemný posudek na požádání státního orgánu osobně stvrdit, doplnit nebo jeho obsah blíže vysvětlit.

(6) Při ústním posudku podaném do protokolu uvedou se též údaje, které jsou předmětem znalecké doložky.

Posudek znalce - náležitosti

Znalecký posudek **nesmí posuzovat právní otázky ohledně viny** (to je práce soudu, případně správního orgánu).

To je nutno odlišit od zaměření posudku – lze vypracovávat posudek na naplnění předpisů bezpečnosti práce. Zde se však nejedná o určení viny, ale o *posouzení naplnění předpisy stanovených povinností*.

Posudek znalce – náležitosti

(§13, 37/1967 Sb.)

(1) Příslušný orgán, který v řízení ustanovil znalce, **vymezí ve svém opatření jeho úkol, podle okolností případu též formou otázek tak, aby se znalec zabýval jen takovými skutečnostmi, k jejichž posouzení je třeba jeho odborných znalostí.**

- (2) V posudku uvede znalec popis zkoumaného materiálu, popřípadě jevů, souhrn skutečností, k nimž při úkonu přihlížel (nález), a výčet otázek, na které má odpovědět, s odpověďmi na tyto otázky (posudek).
- (3) Písemný znalecký posudek musí být sešit, jednotlivé strany očíslovány, sešivací šňůra připevněna k poslední straně posudku a přetištěna znaleckou pečeti.
- (4) Na poslední straně písemného posudku připojí znalec znaleckou doložku, která obsahuje označení seznamu, v němž je znalec zapsán, označení oboru, v němž je oprávněn podávat posudky, a číslo položky, pod kterou je úkon zapsán ve znaleckém deníku.
- (5) Znalec je povinen písemný posudek na požádání státního orgánu osobně stvrdit, doplnit nebo jeho obsah blíže vysvětlit.
- (6) Při ústním posudku podaném do protokolu uvedou se též údaje, které jsou předmětem znalecké doložky.

Posudek znalce – nejčastější vady

- Z formálního hlediska
 - Špatné zadání účelu posudku, **bez vztahu k právnímu úkonu** (to definuje výběr metod)
 - Struktura nerespektuje požadavky příslušných předpisů. Musí obsahovat Nález (veškeré zjištěné skutečnosti) a Posudek (zhodnocení nalezených skutečností a jejich vyhodnocení)
 - Vágní označení používaných podkladů

Posudek znalce – nejčastější vady

- Z hlediska přezkoumatelnosti
 - Přezkoumatelnost je základní požadavek na posudek. Posudek a závěry musí být pochopitelné jak pro zadavatele, tak pro oponenta a soud.
 - Je nutno uvádět a specifikovat všechny postupy, matematické propočty (oceňování!)
 - Specifikovat zdrojová data včetně způsobu zjištění.
 - Posudek by měl obsahovat postup analýzy a zhodnocení předmětných skutečností. Proto použití volně dostupných SW produktů pro ZNALECKOU činnost není úplně vhodné.

Další související předpisy

- § 127 OSŘ (občanský soudní řád)
- (1) Závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, vyžádá soud u orgánu veřejné moci odborné vyjádření. Jestliže pro složitost posuzované otázky takový postup není postačující nebo je-li pochybnost o správnosti podaného odborného vyjádření, ustanoví soud znalce. Soud znalce vyslechne; znalci může také uložit, aby posudek vypracoval písemně. Je-li ustanoveno několik znalců, mohou podat společný posudek. **Místo výslechu** znalce může se soud v odůvodněných případech spokojit s písemným posudkem znalce.
- (2) Je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, je nutno požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, soud nechá znalecký posudek přezkoumat jiným znalcem.
- (3) Ve výjimečných, zvláště obtížných případech, vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení, může soud ustanovit k podání znaleckého posudku nebo přezkoumání posudku podaného znalcem **státní orgán, vědecký ústav, vysokou školu nebo instituci specializovanou na znaleckou činnost**.
- (4) Účastníkovi, popřípadě i někomu jinému, může předseda senátu uložit, aby se dostavil ke znalci, předložil mu potřebné předměty, podal mu nutná vysvětlení, podrobil se lékařskému vyšetření, popřípadě zkoušce krve, anebo aby něco vykonal nebo snášel, jestliže to je k podání znaleckého posudku třeba.
- (5) Za vydání odborného vyjádření podle odstavce 1 náleží finanční úhrada, stanoví-li tak zvláštní předpis.

Další související ustanovení

§ 127 OSŘ (občanský soudní řád)

(1) Závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, vyžádá soud u orgánu veřejné moci odborné vyjádření. Jestliže pro složitost posuzované otázky takový postup není postačující nebo je-li pochybnost o správnosti podaného odborného vyjádření, **ustanoví soud znalce**. Soud znalce vyslechně; znalci může také uložit, aby posudek vypracoval písemně. Je-li ustanoveno několik znalců, mohou podat společný posudek. Místo výslechu znalce může se soud v odůvodněných případech spokojit s písemným posudkem znalce.

(2) Je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, je nutno požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, soud nechá znalecký posudek přezkoumat jiným znalcem.

Další související ustanovení

(3) Ve výjimečných, zvláště obtížných případech, vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení, může soud ustanovit k podání znaleckého posudku nebo přezkoumání posudku podaného znalcem **státní orgán, vědecký ústav, vysokou školu nebo instituci specializovanou na znaleckou činnost.**

(4) Účastníkovi, popřípadě i někomu jinému, může předseda senátu uložit, aby se dostavil ke znalci, předložil mu potřebné předměty, podal mu nutná vysvětlení, podrobil se lékařskému vyšetření, popřípadě zkoušce krve, anebo aby něco vykonal nebo snášel, jestliže to je k podání znaleckého posudku třeba.

(5) Za vydání odborného vyjádření podle odstavce 1 náleží finanční úhrada, stanoví-li tak zvláštní předpis.

Další související ustanovení

§ 127a OSŘ

Jestliže znalecký posudek předložený účastníkem řízení má všechny zákonem požadované náležitosti a obsahuje doložku znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku, postupuje se při provádění tohoto důkazu stejně, jako by se jednalo o znalecký posudek vyžádaný soudem. Soud umožní znalci, kterého některá ze stran požádala o znalecký posudek, nahlédnout do spisu nebo mu jinak umožní seznámit se s informacemi potřebnými pro vypracování znaleckého posudku.

Zdroje

Bradáč A. Soudní inženýrství
Znalecký portál – www.znaleckyportal.cz
Zákony dle platného znění

SOUDNÍ INŽENÝRSTVÍ

ČASOPIS PRO SOUDNÍ ZNALECTVÍ V TECHNICKÝCH A EKONOMICKÝCH OBORECH

ČASOPIS ZAŘAZENÝ RADOU PRO VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE VLÁDY ČR DO SEZAMU RECENZOVANÝCH NEIMPAKTOVANÝCH PERIODIK VYDÁVANÝCH V ČR

Zdroje

- Další informace lze získat na portálu Komory soudních znalců ČR
- <http://www.kszcr.cz/>
- Unie soudních znalců
<http://uniesoudnichznalcu.cz/>
- Asociace znalců <http://www.azo.cz/>